pedál

pedal.jpg [1]
damper_pedal-sign2.png [2]
pedal_-dob.jpg [3]

Lábbillentyû [4]zet vagy lábnyomásra mûködõ emelõszerkezet, amely a hangok zúgását vagy színezetét befolyásolja a zongorá [5]n, vibrafon [6]on, cimbalmon. [7]

A hárfa [8] és az üstdob [9] tartozékaként a húr [10]ok, illetve a hártya feszességének módosításával a hangmagasság [11]ot változtatja meg.

Az orgona [12] lábnyomásra mûködõ, keményfa klaviaturá [13]ja kb. 30 basszus [14]-hangból álló skálá [15]t foglal magában.

Régen készítettek billentyûs hangszereket, melyeknek akár nyolc pedálja is volt.

A 19. század közepétõl a zongorák általában két pedállal vannak felszerelve. A jobboldali (forte, vagy damper [16]) pedál a hangfogókat felemeli a húrozatról és ettõl gazdagabb, erõsebb és hosszabb lesz a hangzás. A baloldali (toló vagy piano)pedál redukálja a hangerõt. Egyes konstrukcióknál (pl. Steinway) van harmadik, középen elhelyezkedõ sustaining [17] (hanghosszabbító) pedál is, ami az éppen leütött hang(zat) elkülönített kitartására szolgál.
(Liszt Ferenc a zongora [18] lelkének a jobb, (forte)pedált tartotta.)

Használatukat a kottában pedáljelzésekkel lehet elõírni, de a helyes pedáltechnikát kevesen tudják alkalmazni.
A pedál használata szempontból a zongoristák két fõ csoportra oszthatók: vannak, akik végig padlógázzal játszanak és még a szünetet is zengetik, mások véletlenül sem lépnek rá.

“The more I play, the more I am convinced the pedal is the soul of the pianoforte!”
Arthur Rubinstein

“….abusing the pedal is only a means of covering up a lack of technique, and that making a lot of noise is a way to drown the music you’re slaughtering!”
Claude Debussy

.

What Do the 3 Pedals on a Piano Do? [19]

Mysteries of the Sustain Pedal [20]

.
A hárfa pedáljai:

Tamás megjegyzései: [[Pedal]]: A bass line that stays mainly on one note (or its octaves) under several changes of harmony. Also pedal-point. The most typical situation is when a dominant pedal (bass on V) underlies a turnaround progression like I - VI - ii - V. The root of the I chord can also act as a pedal.

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/pedal

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/pedal.jpg
[2] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/damper_pedal-sign2.png
[3] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/pedal_-dob.jpg
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/billentyu
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/zongora
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/vibrafon
[7] https://www.zenci.hu/szocikk/cimbalmon.
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/harfa
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/ustdob
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/hur
[11] https://www.zenci.hu/szocikk/hangmagassag
[12] https://www.zenci.hu/szocikk/orgona
[13] https://www.zenci.hu/szocikk/klaviatura
[14] https://www.zenci.hu/szocikk/basszus
[15] https://www.zenci.hu/szocikk/skala
[16] https://www.zenci.hu/szocikk/damper
[17] https://www.zenci.hu/szocikk/sustaining
[18] https://www.zenci.hu/../../szocikk/zongora
[19] https://www.musicnotes.com/now/tips/what-do-the-3-pedals-on-a-piano-do/?fbclid=IwAR3ncBY5ciW-16uijCyisrH8G1rbuvgJdlWFIXdcVMH9-OpBzzJClm6UDAw
[20] http://www.interlude.hk/front/mysteries-sustain-pedal/?fbclid=IwAR3kleUqxpgMWOgIFcvgN-6B0QCin7RMMMM7_Wxj9FqYGfQn3Mdd21iEEEU